

1. Minimumleeftijd waarop een eiser een zaak zelf aan het gerecht kan voorleggen

In Zweden is de minimumleeftijd voor strafrechtelijke aansprakelijkheid 15 jaar. Voor zaken in verband met familie, werk, migratie en asiel, alsmede administratieve sancties is de minimumleeftijd 18 jaar. Voor onderwijsaangelegenheden is deze 16 jaar en voor zaken in verband met gezondheid (uitsluitend als het gaat om gedwongen psychiatrische detentie/verpleging) en uithuisplaatsing 15 jaar (hoewel kinderen daarbij doorgaans verweerders zullen zijn en geen eisers).

2. Gespecialiseerde instellingen en bevoegde instanties

Zweden kent geen speciale rechtbanken voor criminele jongeren. Kinderen jonger dan 15 kunnen niet worden vervolgd, maar vallen onder de zorg van maatschappelijke dienstverlening, terwijl jongeren tussen de 15 en 18 jaar in gewone rechtbanken worden berecht. Zweden heeft gewone en administratieve rechtbanken. Deze werken parallel. De administratieve rechtbanken behandelen bezwaren tegen administratieve beslissingen.

Civilrechtelijke zaken en zaken met betrekking tot gezag, verblijf en omgang worden door gewone rechtbanken behandeld. Er zijn in Zweden geen gespecialiseerde instellingen voor kinderen in civilrechtelijke procedures. De meeste familierechtelijke geschillen vallen onder de bevoegdheid van de gewone rechtbanken.

3. Wettelijke en beleidsmaatregelen om onnodige vertraging te voorkomen in zaken waarbij kinderen betrokken zijn

Wanneer een kind van een strafbaar feit wordt verdacht, moeten de ouders of een andere persoon die met de zorg voor het kind is belast, zo snel mogelijk over het strafbare feit en het verhoor van het kind worden ingelicht. Tijdens het verhoor moeten de ouders aanwezig zijn. Als het een ernstig misdrijf betreft, moeten ook de maatschappelijke diensten zo snel mogelijk over het misdrijf worden geïnformeerd en moeten deze bij het verhoor aanwezig zijn. Het onderzoek en de gerechtelijke procedure worden afgestemd op minderjarige verdachten. De juridische procedures moeten binnen een redelijke tijdsduur worden afgerond. Er is ook een algemene regel dat, wanneer kinderen betrokken zijn bij zaken in verband met gezag, verblijf en omgang, de betreffende beslissingen en de inleiding van procedures geen onnodige vertraging mogen oplopen.

4. Mechanismen en procedures voor de ondersteuning van kinderen en manieren om ervoor te zorgen dat kinderen worden gehoord

Er wordt geen verschil gemaakt tussen kinderen en volwassenen, als zij partij zijn in gerechtelijke procedures. Kinderen die het slachtoffer zijn van een strafbaar feit, hebben dus hetzelfde recht om te worden gehoord en aan de procedure deel te nemen als volwassenen. In gevallen waarin het relaas van het kind van bijzonder belang is (wat het geval is als het kind een slachtoffer is), moet een deskundige op het gebied van kinderpsychologie of verhoorpsychologie bij het verhoor aanwezig zijn of de waarde van het relaas van het kind beoordelen. Wat getuigen betreft is er geen recht om te worden gehoord, ongeacht of de getuige een kind of een volwassene is. Getuigen zijn geen partij in de rechtszaak en zijn slechts bij de strafprocedure betrokken om indien nodig hun verslag te doen van wat er is gebeurd.

5. Multidisciplinaire aanpak

Van verschillende actoren, zoals de politie, het openbaar ministerie, gezondheidsdiensten en maatschappelijke diensten, wordt vereist dat ze samenwerken. Wanneer een kind slachtoffer is van geweld, ligt de hoofdverantwoordelijkheid voor samenwerking bij de maatschappelijke diensten. De meeste gemeenten hebben zogenaamde overleggroepen met vertegenwoordigers van maatschappelijke diensten, het openbaar ministerie, de politie, de jeugdzorg en de kinder- en jeugdpsychiatrie om te beslissen over de coördinatie van inspanningen en de planning en om te beslissen in welke volgorde de verschillende actoren moeten optreden, zodra er een verslag is opgesteld over het strafbare feit tegen een kind. Als een kind het slachtoffer is van een strafbaar feit of ervan wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd, moeten politie en officieren van justitie altijd samenwerken. Er wordt ook samenwerking aangegaan met maatschappelijke diensten en andere relevante actoren.

6. Maatregelen om te zorgen dat het belang van het kind vooropstaat

De Zweedse wet schrijft voor dat in algemene rechtbanken het belang van het kind voorop moet staan. Dit betekent dat de rechtbank verplicht is om rekening te houden met het belang van elk kind. In zaken met betrekking tot gezag, verblijf en omgang beslist de rechtbank wat het beste is voor het kind. In het Zweedse administratieve recht is er echter geen algemeen beginsel dat de autoriteiten of administratieve rechtbanken het belang van het kind in aanmerking moeten nemen of dat het belang van het kind voorop moet staan. In dat opzicht verschilt het administratieve recht van het civiele recht. In de sectorspecifieke wetgeving is evenwel het beginsel opgenomen dat op specifieke administratieve gebieden het belang van het kind in aanmerking moet worden genomen, waarbij het gewicht dat eraan moet worden toegekend, varieert.

7. Toezicht op en tenuitvoerlegging van beslissingen in procedures waarbij kinderen betrokken zijn

Kinderen tot 15 jaar kunnen niet strafrechtelijk verantwoordelijk worden gesteld voor strafbare feiten die zij hebben gepleegd. Als grondbeginsel geldt dat er bij criminele jongeren eerst maatregelen moeten worden genomen door maatschappelijke diensten in plaats van dat ze aan de penitentiaire en reclasseringsdienst worden overgedragen. Er zijn geen speciale sancties die alleen van toepassing zijn op criminele jongeren in de leeftijd van 15 tot 21 jaar. Criminele jongeren van 18 tot 21 jaar krijgen vaak dezelfde sancties opgelegd als volwassenen. Als de dader het strafbare feit voor zijn of haar 21e heeft gepleegd, moet bij het bepalen van de straf zijn of haar jeugd extra meewegen. De regels voor de uitvoering van vonnissen van civiele rechtbanken zijn voor kinderen en volwassenen gelijk. Als een wederpartij niet aan zijn of haar verplichtingen volgens een vonnis of beslissing voldoet, kan de partij de Zweedse nalevingsautoriteit om uitvoering van het vonnis of de beslissing verzoeken. Het Wetboek voor kinderen en ouders bevat voorschriften voor de uitvoering van vonnissen of beslissingen met betrekking tot gezag, verblijf en omgang, alsmede andere beslissingen op grond van het wetboek. Bij de uitvoering van een vonnis of beslissing moet het belang van het kind vooropstaan.

8. Toegang tot rechtsmiddelen

Er bestaat een algemeen recht, d.w.z. een recht dat niet alleen voor minderjarige slachtoffers geldt, om te verzoeken om herziening van een beslissing tot niet-vervolgung. Een dergelijk verzoek kan echter alleen door de betrokken partijen worden gedaan. Minderjarige slachtoffers kunnen net als meerderjarige slachtoffers de dader om een schadevergoeding (smartengeld) vragen. Omdat kinderen in het civiele recht over het algemeen geen procedurele bevoegdheid hebben, hebben zij alleen via hun wettelijke vertegenwoordiger toegang tot mechanismen voor het indienen van een klacht, voor beroep in rechte of voor rechterlijke toetsing.

9. Algemene regels voor adoptie (van een kind of een volwassene)

Beslissingen over adoptie worden genomen door de rechtbank. De aanvraag wordt ingediend door de degene(n) die wil(len) adopteren. De rechtbank onderzoekt of de omstandigheden geschikt zijn om adoptie te laten plaatsvinden. Toestemming voor de adoptie van een kind mag alleen worden gegeven als de adoptie in het belang van het kind wordt geacht.

[Kindvriendelijk recht in Zweden \(in het Engels\)](#) (255 Kb)

Laatste update: 31/07/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.